

Nr 381.

Godkänd av första kammaren den 20 juni 1944.

Godkänd av andra kammaren den 20 juni 1944.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statliga åtgärder för tryggande av bränsleförsörjningen.

(Statsutskottets utlåtande nr 184.)

Till Konungen.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under elfte huvudtiteln (punkt 26 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 4 januari 1944) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1944/45 till Omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved, m. m. beräkna ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 255, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 21 april 1944, föreslagit riksdagen att dels godkänna att Kungl. Maj:t vidtager erforderliga åtgärder för tryggande av bränsleförsörjningen i huvudsaklig överensstämmelse med av föredragande statsrådet i sistnämnda statsrådsprotokoll angivna riktlinjer, dels för budgetåret 1944/45 till Omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved, m. m. under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor, dels ock medgiva att det för budgetåret 1940/41 å kapitalbudgeten under fonden för förlag till statsverket anvisade reservationsanslaget till Ytterligare förlagskapital för Svenska gengasaktiebolaget må disponeras även under budgetåret 1944/45.

Bränslekommissionen har beräknat avverkningsbehovet av ved till hushålls- och industribränsle samt ved för framställning av bilkol och bilved under avverkningsåret 1944/45 till 30 miljoner kubikmeter (travat mått). Föredragande statsrådet har på anförda skäl framhållit, att det vore möjligt, att avverkningarna av ved för bränsleändamål icke kunde begränsas till nyssnämnda kvantitet och att det borde få ankomma på Kungl. Maj:t att taga ståndpunkt till frågan om storleken av de erforderliga avverkningarna i samband med det slutliga fastställandet av avverkningsprogrammet, vilket syntes böra ske i omgångar om högst ett halvår åt gången. Riksdagen är ense med föredragande statsrådet om att detta spörsmål bör bli föremål för Kungl. Maj:ts prövning och avgörande.

Riksdagen har icke funnit något att erinra mot det av bränslekommissionen framlagda och av föredragande statsrådet biträdda förslaget att de erforderliga vedkvantiteterna i första hand skola anskaffas på frivillighetens väg utan anlåtande av bestämmelserna i lagen om avverkningsskyldighet och att avverkningsåligganden enligt nämnda lag skola utfärdas allenast för den händelse att den

s. k. uppköpslinjen icke visar sig framkomlig. Frågan huruvida tillräckliga vedkvantiteter kunna framskaffas på detta sätt torde emellertid böra avgöras i samband med avverkningsprogrammets slutliga fastställande, liksom även frågan om vilka sortiment, som böra inköpas av uppköpare eller ingå i en eventuell produktionsplikt.

Föredragande statsrådet har i detta sammanhang framhållit angelägenheten av att statens ansvar för den avverkade veden begränsades så långt detta låte sig göra utan att avverkningsprogrammet äventyrades. En sådan begränsning hade, för den händelse avverkningsåläggande komme att utfärdas, ansetts lämpligast kunna ske genom att åläggandena meddelades för högst ett halvår i taget. Om uppköpslinjen användes, kunde begränsningen av statens ansvar åstadkommas antingen genom att uppköpen skedde i etapper eller genom att bestämmelser infördes i kontrakten om rätt att före viss dag frånträda kontraktet i fråga om en del av kvantiteten. Vilken metod, som därvid skulle tillämpas, borde bliva beroende av omständigheterna i de olika fallen. Vid användande av sistnämnda metod bör enligt riksdagens mening tillses att man ej genom oklara formuleringar skapar osäkerhet hos skogsägaren angående kontraktets verkliga innebörd och därigenom äventyrar att erforderliga vedkvantiteter inom behöflig tid framskaffas, till men för bränsleförsörjningen. Med hänsyn härtill anser riksdagen, att bestämmelser i ämnet böra innefatta, att skogsägaren inom en lämpligt fastställd och icke alltför knappt utmätt tid erhåller kännedom huruvida rätt att frånträda kontraktet kommer att begagnas eller icke.

Riksdagen medger att det må ankomma på Kungl. Maj:t att under nästa avverkningsår meddela erforderliga administrativa bestämmelser för tillämpning av statsgaranti för ved.

Riksdagen är ense med föredragande statsrådet om nödvändigheten av att med hänsyn till ovissheten om de framtida importmöjligheterna så långt möjligt är spara på kol- och kokslagren. Riksdagen bifaller jämväl förslaget om att de nu gällande anordningarna för reglering av vedhandeln och vedförbrukningen komma i tillämpning även under bränsleåret 1944/45. Föredragande statsrådet har emellertid ansett sig böra förorda, att dessa regleringsåtgärder utökas med en clearinganordning, åsyftande en nedskärning av de högsta ved- och torvpriserna. Föredragande statsrådet har framhållit, att under innevarande bränsleår förbrukningen av fossila bränslen måst inskränkas, varigenom för flertalet bränsleförbrukare proportionen mellan den del av bränsleförbrukningen, som utgöres av nyssnämnda bränslen, och den del, som utgöres av ved och torv, ändrats med påföljd att bränslekostnaderna stigit. Föredragande statsrådet har med hänsyn härtill och till den beräknade ytterligare minskningen av tilldelningen av fossila bränslen under nästa bränsleår ansett att en utjämning av bränslepriserna bör införas från och med den 1 juli 1944 genom ett bestämmande av högsta prisgränser för ved och torv. Riksdagen har bifallit detta förslag och har icke funnit något att erinra mot att kostnaderna för en sådan prisutjämning bestridas av koleclearingkassans tillgångar. Det må ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma storleken av prisgränsen för ved, respektive torv ävensom om och i vad mån massaved bör ingå i clearingförfarande. Riksdagen anser liksom föredragande statsrådet att prisutjämningen även före den 1 juli 1944 bör gälla för ved och torv, som ankommit till konsumtionsorten efter den 31 mars 1944 för förbrukning mot 1944/45 års licenser. I detta sammanhang vill riksdagen ifrågasätta huruvida icke torvpriserna

kunde nedsättas utan tillgripande av något clearingförfarande. Riksdagen förutsätter att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på denna fråga.

Till omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved m. m. för nästa budgetår har riksdagen anvisat det av Kungl. Maj:t äskade anslaget av 3 000 000 kronor.

I enlighet med föredragande statsrådets förslag medgiver riksdagen att det för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget till ytterligare förlagskapital för Svenska gengasaktiebolaget må disponeras även under budgetåret 1944/45.

Vad föredragande statsrådet i övrigt i detta sammanhang yttrat och föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran eller uttalande.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* godkänt att Kungl. Maj:t vidtager erforderliga åtgärder för tryggnad av bränsleförsörjningen i huvudsaklig överensstämmelse med av riksdagen i det föregående angivna riktlinjer, *dels* för budgetåret 1944/45 till Omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved, m. m. under elfte huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor, *dels ock* medgivit att det för budgetåret 1940/41 å kapitalbudgeten under fonden för förlag till statsverket anvisade reservationsanslaget till Ytterligare förlagskapital för Svenska gengasaktiebolaget må disponeras även under budgetåret 1944/45.

Stockholm den 20 juni 1944.

Med undersätlig vördnad.

Nr 382.

Godkänd av första kammaren den 20 juni 1944.

Godkänd av andra kammaren den 20 juni 1944.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag för budgetåret 1944/45 till Marinen: Understöd åt föreningar m. m. jämte i ämnet väckt motion.

(Statsutskottets utlåtande nr 169.)

Till Konungen.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln (punkt 102 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1944) föreslagit riksdagen att till Marinen: Understöd åt föreningar m. m. för budgetåret 1944/45 anvisa ett anslag av 13 000 kronor.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehaft motionen II: 264, vari hemställts, att riksdagen måtte till Marinen: Understöd åt föreningar m. m. för budgetåret 1944/45 anvisa ett anslag av 23 000 kronor.